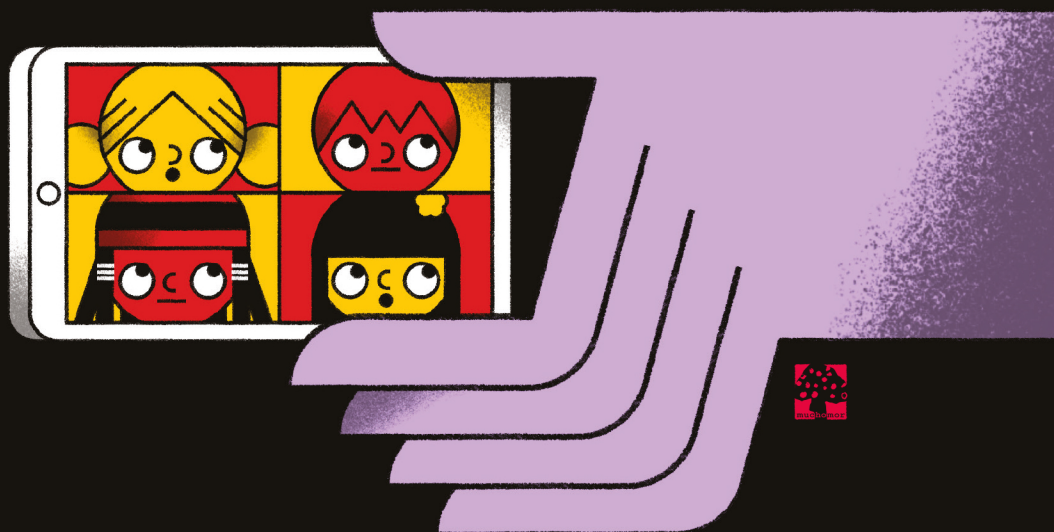
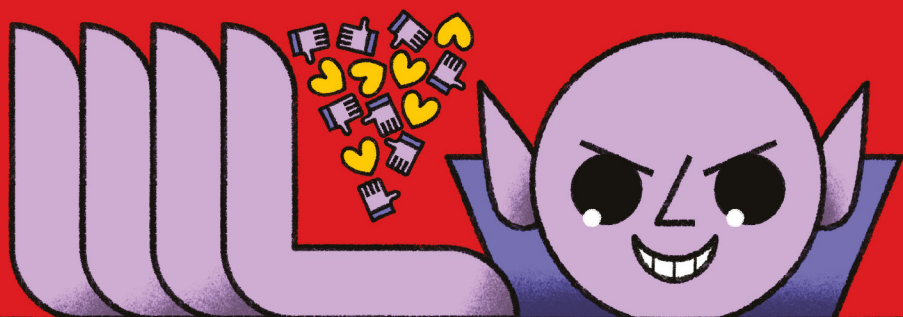

Лукаш Войтасік

МЕРЕЖУКИ

ФЕЙСФІКСЕР
І ВЕЛИКА ГАЇПОТУСА

МЕРЕЖУКУ

МЕРЕЖЧКИ

ФРЕЙСФІКСЕР І ВЕЛИКА ГАЇПОТУСА

текст: Лукаш Войтасік
ілюстрації: Мацей Лазовський

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

Передмова

Капосні Мережахи – Белькотяка, Крадун, Брехуняка і Смітникун, а також їхній володар Чисте Зло робили все, аби зіпсувати життя користувачам інтернету.

На щастя, науковці створили Систему Штучного Інтелекту (СШІ), яка разом із роботом Нетробе та командою Мережуків – Айпі, Неткою, Спотиком і Компом – узялася за боротьбу з інтернет-злом.

Після останньої битви СШІ відрізала Мережахам доступ до інтернету та ув'язнила їх у темних глибинах мережі.

#Субота

Хто не любить поспати в суботу? Що ж, такі люди існують. Одна з них – Айпі. Вона встає ще до восьмої. Починає з 30-хвилинної зарядки: нахиляється, розтягується, качає прес. Усе – для того, аби добре почуватися та досягати кращих результатів у спорті. Для цього Айпі використовує спеціальний додаток. Потім – сніданок, прогулянка з собакою. І година перед екраном. Колись дівчинка не заходила в мережу так рано, але відколи Система Штучного Інтелекту запросила Айпі до команди Мережуків, її життя дуже змінилося. Щодня вона отримує багато повідомлень і запитань. Дівчинка не встигає відповідати на все відразу, тож розгрібає запити і у вихідні також. А щойно закінчить, зможе поганяти на улюбленому скейті.

Айпі відкриває месенджер і дивиться на кільканадцять непрочитаних повідомлень. Серед них бачить два від однокласників. Перше – від Зойки.

«Привіт. Може, це тупо, але я би хотіла мати більше “сердечок” під фотками. У мене їх, мабуть, найменше

у класі. Може, я й не найкрасивіша, але має бути якийсь спосіб. Якийсь фокус, не знаю».

Айпі на хвилюк замишлюється і відписує дівчинці: «Привіт, а я дуже люблю, як ти виглядаєш – і на фотках, і вживу. Немає значення, скільки в тебе “сердечок”. Не переймайся цим».

Друге повідомлення прийшло від Томека. «Привіт, Айпі, я кілька тижнів тому створив на ютубі канал про “Фортнайт”. Усе круто, але в мене тільки 35 підписників. До того ж, половина з них – це мої родичі. Може, ти могла би попросити Систему Штучного Інтелекту, щоби вона докинула мені хоча би зі сто фоловерів, щоби це мало хоч якийсь вигляд».

Айпі відписує Томекові, що підписники – це ще не все. Розповідає, що сама вже рік веде канал про книжки, і на неї підписалося не набагато більше людей, але вона абсолютно цим не переймається. Її тішить сам процес створення відео. Дівчинка навчилася монтувати, додавати музику, навіть робити цілком непогану анімацію. Кожен доброзичливий коментар їй також радує, не кажучи вже про те, коли хтось читає книжку, про яку вона розповідає. Айпі надсилає повідомлення Томекові і вже збирається відкривати наступне, аж тут її увагу

привертає нове сповіщення, що саме вискакує на екрані. «Запрошуємо до програми “Ранок-ТВ”!».

Команда Мережуків стала популярною, відколи разом із СШІ та роботом Нетробе вони показали всім, як капосний Чисте Зло разом із рештою Мережахів сіє в мережі хаос. Однак запрошення на телебачення все одно справляє на Айпі чимале враження. Їй пише сам ведучий і просить, аби всі четверо друзів прийшли в неділю поговорити про безпеку в мережі.

– Мережуки, Мережуки, – повторює захоплена Айпі своєму смарт-годиннику.

Першим на ньому з'являється усміхнене обличчя Нетки.

– Привіт, що відбувається?

До зустрічі також доєднуються Комп зі Спотиком – їхні сповільнені, нерозбірливі голоси свідчать про те, що хлопці по суботах якраз люблять поспати подовше.

– Скажи, що це щось важливе, бо мені снилося, що я серфінгую на Гаваях. І це було чудово. Аж поки хтось із берега не почав волати «Мережуки, Мережуки».

– Ну, вибач, Компе, але я мусила вам сказати. Нас запросили завтра на «Ранок-ТВ». Вони пишуть, аби ми всі разом прийшли поговорити про безпеку в мережі.

- Я пас. Фейм – це не для мене, – відповідає Комп.
- Ідеться не про славу, а про те, що ми можемо зробити щось корисне. Я йду, – каже Нетка.
- Це улюблена програма твоєї мами, – захочує друга Айпі. – Вона тобою пишатиметься.
- Але ми на завтра на ранок уже домовилися з пацанами на баскетбол. Може, сходить самі, – озивається Спотик.
- Або всі, або ніхто – відповідає Нетка.
- Ну, добре. Нехай буде по-вашому, – здаються хлопці.
- Чого не зробиш для безпеки в мережі, – додає Спотик із краплинкою іронії.
- Цілком погоджуюся, – із годинників всієї команди несподівано лунає теплий голос Системи Штучного Інтелекту. – Безпека понад усе.

#Неділя. Ранок-ТВ

– 3. 2. 1. Починаємо, – чує у бездротовому навушнику ведучий програми «Ранок-ТВ». Одна з камер направлена просто на нього, а інша знімає команду Мережуків, які зручно повсідалися на великому зеленому дивані. Через кілька хвилин розмови

про правила безпеки в інтернеті ведучий підсумовує те, що почув:

– Отже, ми маємо не довіряти незнайомцям у мережі, не сидіти занадто довго перед екраном, уважно ставитися до приватності та поважати інших.

Він дякує за цінні поради та переходить до наступного питання:

– А тепер розкажіть нам, що сталося з Мережахами, яких ви, як кажуть, вигнали з інтернету?

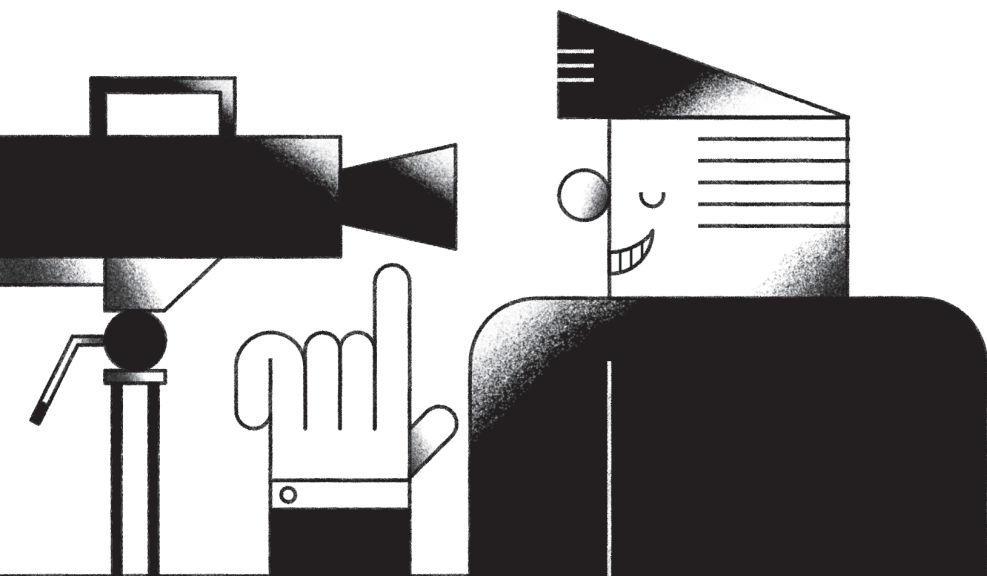
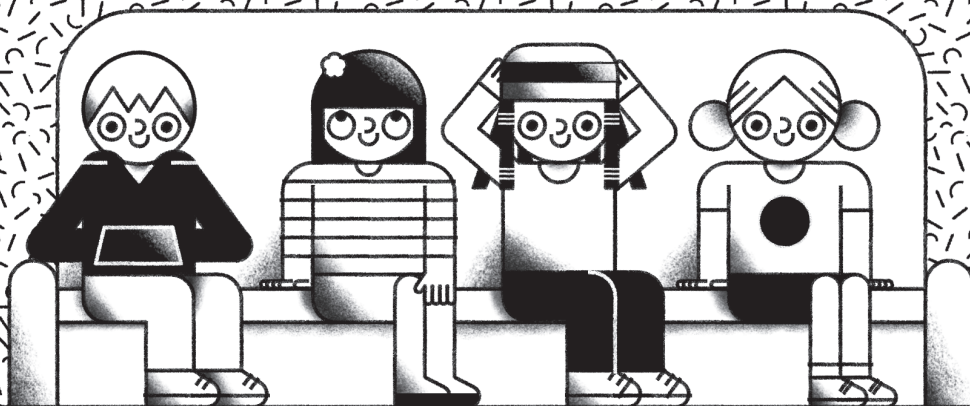
Четверо дітей багатозначно переглядаються. Слово бере Спотик. Він розповідає про боротьбу з Чистим Злом і його підвладними і про те, як США відрізала їм доступ до інтернету. Із того, як ведучий морщиться і злегка усміхається, видно, що він не до кінця вірить у все, що чує.

– Ну гаразд... Мережахи в мережі нам уже не загрожують, але обережності ніколи не буває забагато, правда?

– Звісно. Мережахи мають своїх послідовників, – відповідає Айпі і при нагоді рекламує сайт **мережуки.org**. Вона запрошує глядачів зайти туди та почитати про інтернет-безпеку.

Ведучий вирішує, що це вдале завершення розмови, і вже збирається попрощатися з Мережуками, коли

ВЕЛИКА
ГАЎПОУСА

раптом чує в навушнику команду: «Прорекламує Велику Гайпотусу».

Він заскочений одразу з двох причин. По-перше, у сценарії й мови не було про якусь тусівку. По-друге, гробовий голос у навушнику навряд чи належить режисерові «Ранку». Однак несподівані й нетипові ситуації – це звична річ для телепрограм. Тож коли на величезному, на всю студійну стіну, екрані з'являється реклама, ведучий швидко її проглядає.

– Насамкінець – несподіванка для наших глядачів. Велика Гайпотуса, – швидко каже він, пробігаючи очима текст оголошення.

– Це вже найближчої суботи. На міському стадіоні. Вхід вільний. Скажіть, ви збираєтеся на цю вечірку? – звертається ведучий до гостей програми.

Мережуки заскочені питанням, бо так само вперше чують про цю подію. Вони уважніше придивляються до імен та псевдонімів учасників заходу, що з'являються на екрані. Частина з них діти знають, але не з найкращого боку. ГЕЙМЕК відомий своїми розповідями про ігри, але також лайкою. МАРЕК завдячує своєю популярністю тому, що насміхається з інших. БАГІНЯ МІКІ – розповідає переважно про те, яка вона багата

й популярна. У піснях ЦИТРУСА більше нецензурних слів, аніж будь-яких інших.

– Е-е-е. Це не в нашому стилі. Це не наші кумири. Ми любимо ютуб, блогерів і все таке. Але не цих, – відповідають Мережуки.

– Ну що ж. Кажуть, організатори готують якусь мега-несподіванку, – каже ведучий, маючи на увазі, очевидно, великий напис на екрані: «ХОЧЕТЕ ГАЙПОНУТИ В МЕРЕЖІ? У НАС ДЛЯ ВАС Є МЕГА-НЕСПОДІВАНКА!»

Реклама тусівки зникає. Ведучий поспіхом дякує Мережукам за участь у програмі й показує їм шлях до виходу зі студії. Він хотів би зрозуміти, що це була за плутанина, але не має на це часу, бо на великому екрані вже з'являється карта Польщі, а сам він чує у навушнику: «Ми відстаємо від розкладу. Прогноз погоди за 3. 2. 1.».

Виходячи зі студії, Мережуки відчують вібрацію на зап'ястях і дивляться на екрани своїх смарт-годинників, на яких з'являються емодзі: золота медаль, червоне серце, складені до оплесків долоні. Це – привітання від США, яка за мить озивається і сама. Вона вітає їх із телевізійним дебютом і дякує за те, що вони так мудро говорили про безпеку в мережі. США нагадує

про щотижневий огляд інтернет-загроз, який вони домовилися обговорити наступного дня у Мегацентрі Захисту. Мережуки підтверджують, що пам'ятають і прийдуть одразу після уроків.

#Понеділок, школа

Класна керівницка 6-А пані Баранська починає перший понеділковий урок із привітання Мережуків із виступом на «Ранок-ТВ». Вона питає, хто з класу дивився програму. Коли руки піднімають тільки кілька учнів, учителька вмикає комп'ютер і проєктор, аби показати решті запис ефіру, опублікований в інтернеті. Коли відео закінчується, клас починає галасувати. Однак більшість коментарів стосується не виступу Мережуків, а Великої Гайпотуси, про яку згадував ведучий. Учні навперебій перераховують ютуберів, які там виступатимуть. Градус емоцій підігриває те, що міський стадіон знаходиться всього за дві зупинки автобусом від школи. Гамір посилюється, коли Бартек, що сидить за першою партою, встає, повертається до решти класу і питає, хто збирається на тусівку. У відповідь – гул: «я йду», «ми точно підемо», «я теж», «і я».

Пані Баранська дещо дезорієнтована учнівським ентузіазмом. Псевдоніми, які вони викрикують, ні про що їй не кажуть.

– Бартеку, сідай. Тихо, будь ласка, – каже вона, підвищуючи голос. Коли вчительці вдається заспокоїти клас, вона починає розпитувати, що це за люди, які виступатимуть на стадіоні.

І цим питанням знову спричиняє галас.

– Це зірки. Навколо них стільки гайпу!

– ГЕЙМЕК має понад два мільйони підписників.

– Останній відос МАРЕКА переглянули майже десять мільйонів разів!

– А пісеньку ЦИТРУСА слухали з 20 мільйонів.

– А мільйон переглядів – це тисяча злотих.

– Я чув, що дві тисячі!

– Спокійно, – знову закликає до порядку класна керівничка. Вона вже боїться запитувати, як ці зірки здобули таку популярність, аби не спровокувати ще одну хвилю гармидеру.

Мережуки спостерігають за всім цим беземоційно, навіть трохи з відразою. Підбір гостей тусівки не перестає їх дивувати. Друзі вважають, що серед них немає нікого, хто міг би розповісти щось цінне. До того ж,

вони натикаються на рекламу тусівки практично скрізь у мережі, відколи почули про неї вперше. Утім, наразі Мережуків це не дуже обходить. Вони захоплені тим, що після уроків ідуть на зустріч із Системою Штучного Інтелекту і Нетробе.

#Вівторок. Зустріч із США

До Державної академії робототехніки, де в одній із закритих серверних кімнат США влаштувала собі базу, Мережуки заходять уже як до себе додому. Усі працівники переконані, що діти ходять туди на гурток із робототехніки. Саме з такою «легендою» їх щоразу вносить до списку гостей Система Штучного Інтелекту. Охоронці зазвичай уже навіть не перевіряють у Мережуків їхні перепустки і, щойно їх побачивши, з усмішкою відчиняють входні двері. США трохи гризе сумління, що доводиться так брехати, але, по-перше, вона це робить для важливої справи, а по-друге – діти ж і справді зустрічаються з роботом Нетробе і час від часу щось при ньому майструють. Під час останнього візиту, наприклад, вони причепили до нього чотири пропелери, за допомогою яких він може злітати у повітря, як дрон.

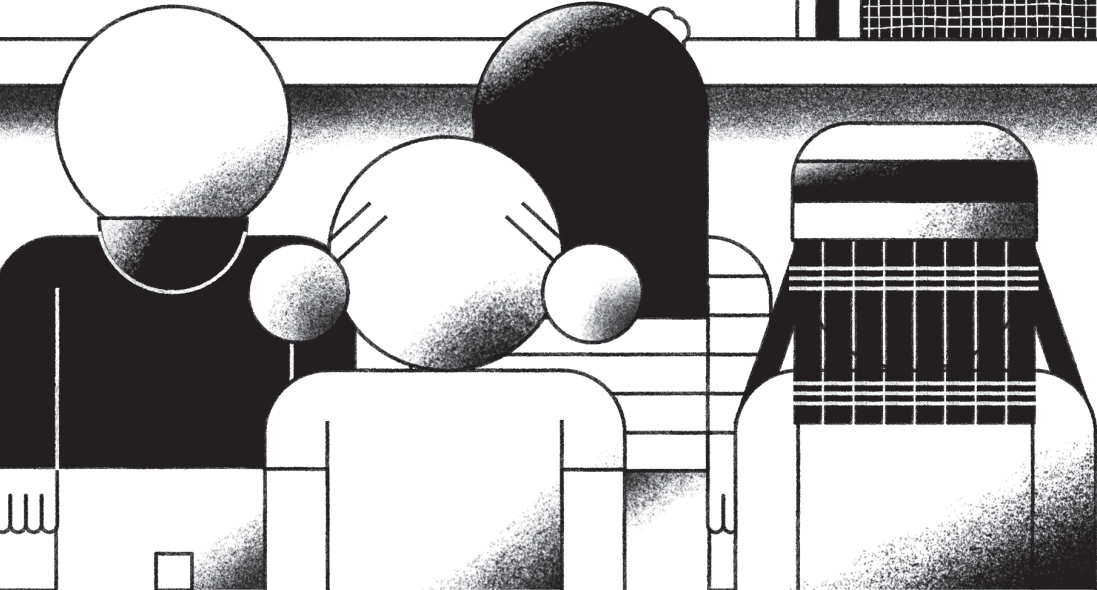
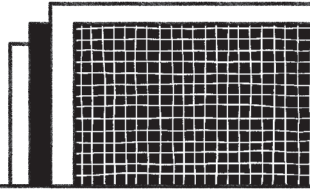
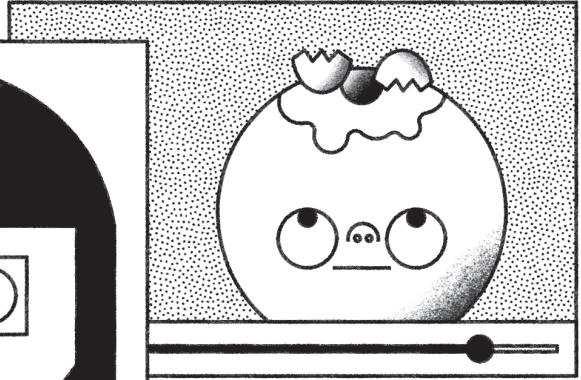
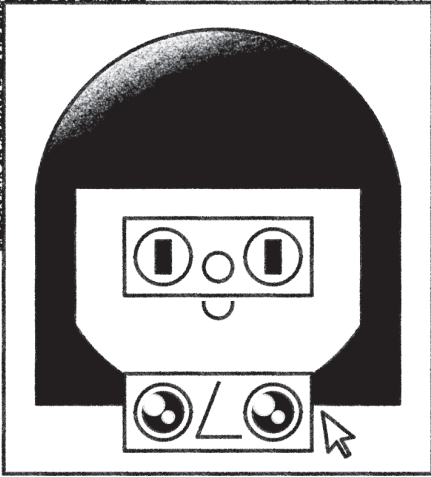
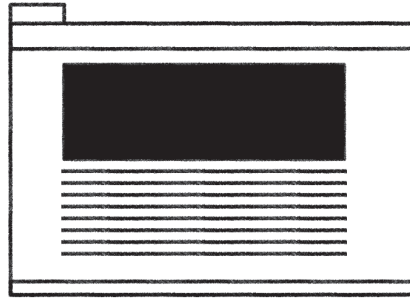
Коли двері до Мегацентру Захисту розсуваються і за ними з'являються четверо Мережуків, усі екрани на стіні вмикаються, і на них з'являється велика горизонтальна вісімка – знак Системи Штучного Інтелекту, який пульсує у ритмі її теплового голосу:

– Вітаю вас, Нетко, Айпі, Компе і Спотіку. Добре, що ви вже тут.

Мережуки зручно всідаються у геймерських кріслах.

– До-брый день. Ра-дий вас ба-чи-ти, – майже водночас зі словами СШІ лунає радісний, металевий голос Нетробе, який суне по підлозі на своїх ногах із коліщатками. Робот везе їм на таці по пляшці апельсинового соку і по пакетику печива – їх він роздобув на бенкеті з нагоди якогось великого наукового конгресу, на який потрапив, знудьговано катаючись туди-сюди коридорами Академії. Діти беруть почастунок, а СШІ починає доповідати про загрози останніх кількох днів. Вона наголошує, що кількість ситуацій, які викликають занепокоєння, раптово зросла. На найбільшому екрані з'являються кілька десятків вікон. У них вмикаються відео, на яких діти.... розбивають собі на лобі яйця.

– Це небезпечно і не має сенсу. Адже є стільки цікавих речей, які можна робити в мережі.

Комп упізнає на одному з відео однокласника. Спочатку всі сміються, але за мить похоплюються, ще це неправильна реакція. Діти серйознішають, а Айпі розповідає про переписку з Томеком кілька днів тому.

– Він казав мені, що дуже хоче бути популярнішим. Очевидно, вирішив у такий спосіб загребти собі трохи фоловерів.

Далі Мережуки діляться із СШІ та Нетробе своїми побоюваннями, пов'язаними з Гайпотусою, про яку їх питали на «Ранок-ТВ». Розповідають про ентузіазм, із яким подію сприйняли в їхньому класі – попри те, що на ній не виступатиме ніхто, хто міг би розповісти щось цікаве. СШІ підтверджує, що в мережі ця тусівка викликає щораз більше зацікавлення. Її це також непокоїть. До того ж, вона зауважує, що кожному, хто має там виступити, раптово додалося по кількасот тисяч підписників. Немовби якісь боти зайнялися цим на замовлення.

Після цього на екрані з'являються сотні фото з неприродними обличчями. Цього разу Мережуки не знають, у чому справа. СШІ пояснює, що ці світлини змінили за допомогою додатку фейсфіксер. Помітивши здивування дітей, вона додає: про цей застосунок стало

відомо лише вчора, але він уже здобув величезну популярність. Щогодини кілька тисяч людей завантажують додаток і змінюють за його допомогою власні фотографії – колір шкіри, зачіску, форму лиця, збільшують собі губи та очі, зменшують носи. Їм це покращує настрій, вони почуваються ліпше.

– Але ж всі люди різні і кожен по-своєму красивий. Навіщо це міняти, – коментує СШІ й розповідає, що намагалася видалити цей додаток, але той завжди за мить знову потрапляв до крамниці застосунків, ніби хтось дуже дбав про просування фейсфіксерів.

На наступних слайдах Мережуки читають про спроби гакнути профілі, яким СШІ нещодавно запобігла; про образливі коментарі під фото та відео, які СШІ встигла вчасно видалити; про вульгарні відео на YouTube, публікації яких вдалося завадити. Система Штучного Інтелекту однак шкодує, що такі ситуації трапляються все частіше і на них не завжди вдається реагувати вчасно.

– Якби Мережахи не сиділи зараз відтяти від інтернету, я подумала би, що це їхніх рук діло.

– Цікаво, як у них справи. Мабуть, грають у настільні ігри, читають книжки та насолоджуються життям

без інтернету, – жартома припускає Комп, розвіюючи дещо напружену атмосферу в Мегацентрі Захисту.

#Тим часом у Мережахів...

Мережукам було би не до жартів, якби вони знали, що насправді відбувається у штаб-квартирі Чистого Зла. Повернімося на кілька днів назад і переконаймося самі.

– Мені це набридло! Я більше не можу терпіти цього ув'язнення. До мене, телепні!

Крик Чистого Зла, який сидить на своєму троні, розвіює млявість його посіпак, які останні тижні то спали, поклавши голови на стіл, то грали в «Динозавра» – єдину гру, яка працює без інтернету.

– А де ж Белькотяка?! – знову кричить Чисте Зло, дивлячись на вишикуваних перед ним Смітникуна, Брехуняку та Крадуна.

– Хвилинку, шефе, йду на рекорд, – відповідає посіпака з-за свого монітора, втупившись у динозаврика, що перестрибує через перешкоди під кожний удар його мережачового пальця по клавіші пробілу.

Вереск, який у відповідь видає з себе Чисте Зло, змушує стати струнко не тільки Белькотяку, а й цілу армію

з кількох сотень мережахових інтернет-тролів, які сидять у сусідньому приміщенні.

Коли всі четверо посіпак слухняно вишиковуються перед своїм володарем, він тріумфально натискає кнопку Enter і запускає принтер.

– Усе, годі байдикувати. Ми знову у грі. У мене є геніальний план.

Мережахи переводять погляд на аркуш паперу, який випадає з принтера прямо під ноги Чистому Злу.

– Пам'ятаєте, як ми сюди потрапили?

Із виразів пик Мережахів зрозуміло, що відповіді вони не мають, тому Чисте Зло нагадує їм, як, рятуючись із в'язниці за допомогою інтернет-з'єднань, вони опинилися на робочому столі у його моніторі замість того, щоби потрапити на волю. Як ішли між іконками і після удару кулаком по одній із папок усі п'ятеро потрапили у його незакінчену гру, яка відтоді стала для них домівкою.

– Один із вас, телепнів, вийде звідси тим самим шляхом і визволить нас, – кажучи це, володар Мережахів бере в руки документ, що випав із принтера, і починає втовкмачувати значення надрукованих на ньому фігур, стрілок та коментарів. Після низки запитань, сумнівів

і пояснень Мережахи починають діяти. Із глибин приміщень вони приносять столи, з яких біля стіни складають високу вежу і обпирають об неї драбину. Поряд вони ставлять бочку з мастилом і кладуть на неї дошку так, щоб вона хиталася наче гойдалка: один її кінець знаходиться біля підлоги, а інший – угорі. За задумом, вона має виконувати роль катапульти.

– Белькотяко, ти – найменший. Марш на дошку. А тебе, Брехуняко, я запрошую піднятися по драбині на найвищий стіл. Нарешті твоя туша стане у нагоді.

Чисте Зло настільки захоплений своїм планом, що жоден із Мережахів не наважується йому заперечити, хоча ані Брехуняку не втішає перспектива стрибати з висоти на дошку, ані, тим більше, Белькотяка не радіє від того, що злетить у повітря і продірявить головою стелю.

Усе йде згідно з планом. Досягнувши вершини хиткої споруди, Брехуняка за командою свого володаря стрибає. Летить, летить, летить. Він приземляється на дошку, яка під його вагою схиляється до землі, а інший її край водночас злітає вгору. Панічний крик Белькотяки, який летить у повітря, заповняє усе приміщення. Його голова з випученими очима і виваленим із рота язиком застрягає у стелі.

Стиснуті кулаки Чистого Зла вже піднімаються в жесті перемоги, а долоні Крадуна та Смітникуна вже складаються до оплесків, коли всі завмирають як вкопані... Тому що верхня половина тіла Белькотяки пробила стелю і, згідно з планом, знаходиться вже по той бік, але його ноги застрягли і посіпака розмахує ними, наче біжить у повітрі. Однак Белькотяка підпирається руками й натужно пролазить на поверхню. Потім, згідно з інструкцією, він іде, або радше повзе, весь оббитий, у правий нижній кут робочого столу. По дорозі він проходить повз іконки, що розкидані по екрану. Зрештою він добирається до значка WI-FI. Белькотяка б'є по ньому кулаком, і поруч відображається довгий список доступних інтернет-мереж. Біля більшості з них видніється символ замка, але, як і передбачав Чисте Зло, деякі все ж незахищені. Белькотяка вибирає мережу з найсильнішим сигналом і натискає кнопку «з'єднати». Через мить комп'ютер знову має підключення до інтернету. У залі Чистого Зла лунають радісні вигуки, настільки гучні, що їх чує навіть Белькотяка, але його місія ще не завершена. Тепер, за вказівкою свого володаря, посіпака прямує до верхньої частини робочого столу, уважно читаючи написи на кожній іконці, яку

проминає. Нарешті Белькотяка бачить те, що шукав – червоний овальний предмет розміром з велосипедне колесо з жовтим написом «ТЕЛЕПОРТ». Мережах схиляється над ним, чіпляє його кігтями і з силою вириває. Потім бере іконку під руку й повертається до папки з грою. Посіпака сильно б'є по іконці і, згідно з останнім пунктом плану, заскакує назад до штаб-квартири Мережахів. Коли його очі при звичаються до темряви, що там панує, він помічає Чисте Зло, що сидить на своєму троні, і трьох посіпак, виструнчених перед ним.

#План Чистого Зла

– Підійди сюди і слухай. Тільки обережно з іконкою «Телепорт», – кричить Чисте Зло у бік Белькотяки.

– Навіщо вона нам, шефе?

– Дізнаєшся, коли прийде час. А тепер усі уважно слухайте, – починає володар Мережахів свою промову.

– Ми повернули доступ до мережі. Нарешті я можу вільно дихати. І можу помститися Системі Штучного Інтелекту, Мережукам та всім дітям. Вони служитимуть мені. Вони всі поповнять мою армію інтернет-тролів.

Я переманю їх на бік зла. Цього разу їм нас не перехитрити. Я міркував про їхні слабкі сторони. Я знаю, що робити. Ха-ха-ха-ха.

Мережахи підхоплюють ентузіазм свого володаря.

– Я завалю інтернет бездумним белькотом. Я обржатиму цих дітей так, як ніхто до того. Я приєднаюся до їхніх груп, форумів... – каже Белькотяка.

Його перебиває Брехуняка своїм фальшиво-люб'язним голосом:

– А я буду брехати, наче шовком шити. Ніхто нічого не зрозуміє. Вони мені все розкажуть. На все погодяться.

Далі говорити починає Смітникун, а за ним і Крадун.

– А я завантажу відосиків – таких, ну зовсім безглузких.

– А я вкраду їхні файли, гроші та особисті дані. Я вкраду у них все.

– Мовчати!!! Зараз говорю я! А ви слухаєте! – волає на підлеглих Чисте Зло. – Знаєте, де їхнє слабе місце? Знаєте, що ми використаємо цього разу, щоб їх знищити?

Жоден із Мережахів не наважується навіть поворухнутися, не те що говорити.

– ГАЙП. ЛАЙКИ. ОХОПЛЕННЯ. ПІДПИСОТА. СЕРДЕЧКИ, ЛАЙКИ, ДИЗЛАЙКИ. Ха-ха-ха. Ось їхні слабкі місця.

Вирази на пиках Мережахів свідчать про те, що план Чистого Зла їм незрозумілий.

– Усі хочуть бути відомими та популярними будь-якою ціною. Вони наслідують інших, не замислюючись, чи має це сенс. Для них важливо те, як їх оцінюють. Роблять свої маленькі качині губки. Кращий той, у кого більше сердечок, а в кого менше – той гірший. Так їм здається.

– Ми розповімо їм, що це все – омана, – каже Крадун, гордий тим, що розуміє, про що йдеться.

– Ні, довбню. Навпаки. Ми використаємо це проти них! – викрикує Чисте Зло.

– Ви – геній, шефе, – каже Брехуняка.

– Так, я знаю. У мене багато планів, ви не будете нудувати. До того ж, ми скоро вирушаємо в подорож.

Останні слова дивують Мережахів так, що їхні пики набувають ще безглуздішого виразу, ніж зазвичай...

– Це ж як, шефе? В яку подорож?

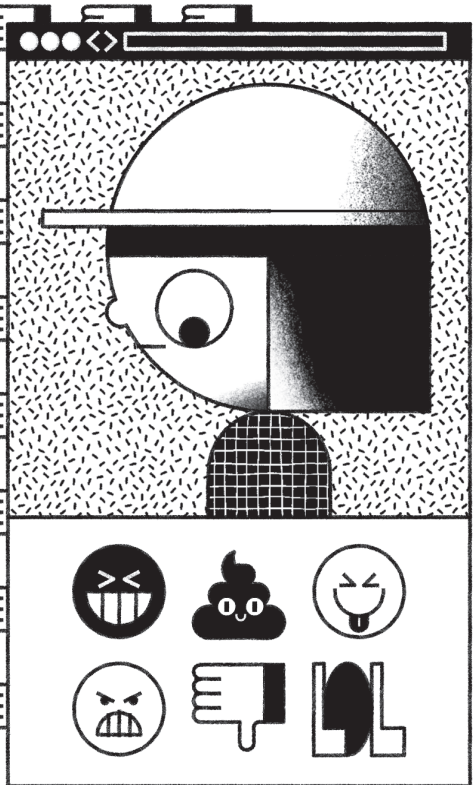
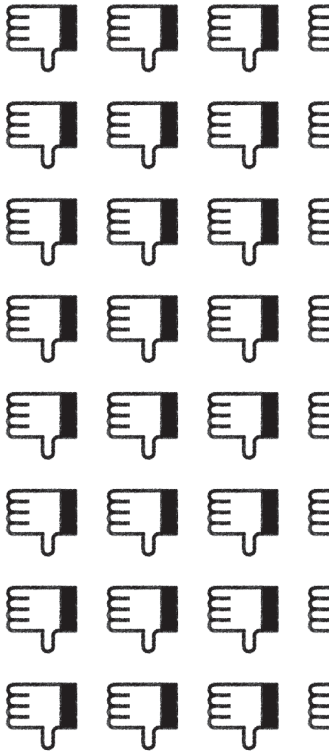
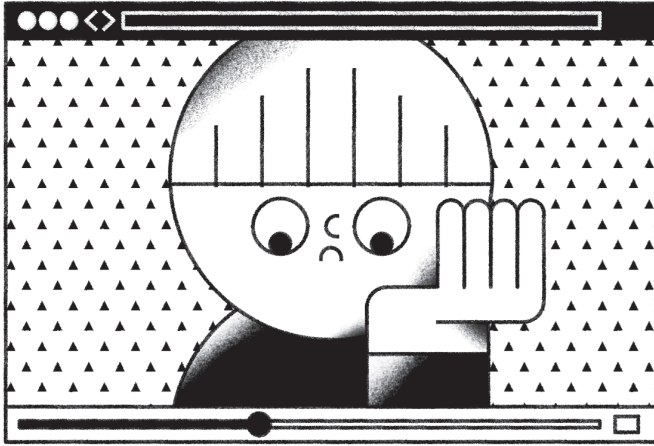
#Вівторок

Після зустрічі з Системою Штучного Інтелекту Мережуки уважніше стежать за тим, що відбувається в інтернеті та на профілях їхніх друзів. Вони помічають, що новий додаток фейсфіксер уже набув популярності серед їхніх приятелів. Діти змінюють свої фотографії та коментують ефекти. Айпі зауважує, що цим захопилась і Зойка, яка лише кілька днів тому зверталася до неї за порадою, а тепер піддалася спокусі й насолоджується купою вподобань під своїми природно гарними фотографіями. Крім того, все більше і більше їхніх друзів наспівують безглузді пісеньки Цитруса, а реклама Гайпової Мегатуси вилізає на кожному кроці. Система Штучного Інтелекту права. Щось тут не так.

#Середа

Мережуки розмовляють про все це в середу вранці перед школою, коли до них підходить Томек.

– Привіт, Айпі. Добре, що ти тут. Ти ж знаєш, я хотів розкрутити свій канал. Після твоєї поради я змирився,

що розвиватиму його повільно і не перейматимусь кількістю підписників, але...

– Тоді чому ж ти взяв участь у цьому дурному челенджі? – перебиває його Спотик.

– То було раніше, та й насправді не мало сенсу. Мене тегнули близько тисячі разів, от я й записав те відео. Але я не про це. Справа в тому, що на моєму каналі зараз з'явилося багато коментарів, що я лузер, що в мене маленькі охоплення і ніхто не дивиться мої відео, та й узагалі... Крім того, ці коментарі не можна видавати. Каська і Зойка вчора мені писали, що в них відбувається те саме. Тільки їм постійно хтось коментує, що вони потворні і мусять щось із цим робити, – каже Томек і кличе двох подруг, які стоять поруч.

Айпі просить Томека, Каську та Зойку дістати телефони і показати вульгарні дописи.

– Я відстежу цих гейтерів, а Спотик їх забанить. Їм перехочеться отак жартувати, – каже Айпі. Вона підносить свій чарівний смарт-годинник до телефона Томека і запускає сканування, потім робить те ж саме з телефонами Касі та Зойки. Дівчинка здивовано дивиться на екран, який показує три однакові IP-адреси.

– Це одна й та сама особа. Ці дописи походять з одного місця, – каже Айпі, наближаючи зап'ястя до годинника Спотика, який оснащений можливістю блокування доступу до мережі.

– Роби свою роботу.

Хлопчик із задоволенням починає. Однак за деякий час із виразу його обличчя можна зрозуміти, що щось тут не так.

– Не працює. Я не можу активувати блокування.

На підмогу дітям приходить Комп. Він наближає свій годинник, який уміє сканувати дані, до зап'ястя Айпі.

– У мене теж не працює. Я не можу отримати доступ до даних. Це має бути справді добре захищений комп'ютер.

Нетці вдається краще. Вона підносить свій годинник до губ і диктує IP-адресу з пристрою Айпі, на екрані з'являється карта, що показує контури всіх континентів. Потім карта починає блимати, а з кожним спалахом її масштаб збільшується. Зрештою, годинник показує місцевість, яку Мережуки вже добре знають.

– Це будинок Флуда Флеймана, – вигукує Комп.

– Кого? – перепитують Томек, Зойка та Кася, здивовано спостерігаючи за всією ситуацією.

– Чистого Зла, – хором відповідають Мережуки й рушають до виходу зі школи.

– Нам треба поспішати, скажіть Баранській, що...

– Куди це ви поспішаєте? Я так розумію, що на урок інформатики, – раптом лунає голос пана Котека, вчителя, який з'явився ніби з-під землі.

– Так-так. Звичайно. На наш улюблений урок. До нашого улюбленого вчителя... – відповідають упіймані на спробі втечі Мережуки. Діти змовницько переглядаються. Комп знижує плечима. Айпі заперечно хитає головою. Раптом усі четверо відчують вібрацію на зап'ястях. Вони відразу розуміють, що це сигнал від Системи Штучного Інтелекту. Вона, мабуть, стежила за ситуацією і вже знає, що Мережахи повернулися в інтернет. Припущення Мережуків швидко підтверджуються. Пані Баранська коридором підходить до групи прогульників-невдах, яких пильнує вчитель.

– Ось ви де. Чому це ви не хвалилися тим, що представляєте нашу школу на Європейській олімпіаді з робототехніки? Ну-ну. Мені щойно зателефонували з Державної академії робототехніки, що вас там уже всі чекають. Навіть авто по вас прислали до школи.

– Та-ак. Ми власне виходили. І збиралися сказати. Але пан Котек...

– Ідіть, бо запізнітесь, – радить класна керівницка, на що всі четверо рушають до виходу, залишаючи її в компанії розгубленого вчителя інформатики.

Перед школою справді стоїть чорний лімузин із тонованими вікнами. Коли діти нерішуче підходять до авто, двері автоматично відчиняються. На подив Мережуків, усередині нікого немає. Ще більше їх дивує, що машина все одно починає рухатися. Ситуацію швидко пояснює заспокійливий голос СШІ, що лунає з автомобільних динаміків.

– Ласкаво просимо на борт розумного, екологічно чистого, електричного та зарядженого від сонячної енергії прототипу автомобіля з автономним керуванням. Сідайте зручно і відпочиньте перед нашою акцією.

Після цих слів з динаміків лунає музика. СШІ вибрала по одній улюбленій пісні для кожного з Мережуків, переглянувши їхні списки відтворення. Коли вони під’їжджають до Академії, якраз дограє улюблена пісня Компа у стилі регі.

#Що робити?

Поки Мережуки проходять коридор за коридором на шляху до Мегацентру Захисту, СШІ безрезультатно кружляє каналами зв'язку по всьому світу й зазирає на тисячі серверів, шукаючи вхід до комп'ютера Чистого Зла. На жаль, встановлений ним захист виявився таким ефективним, що через нього навіть миша не прослизне. Повернувшись до свого комп'ютера у Мегацентрі Захисту, Система Штучного Інтелекту бачить Айпі, Нетку, Спотика та Компа з окулярами віртуальної реальності на очах. Діти сидять у геймерських кріслах, готові до віртуальної подорожі до штаб-квартири Мережахів. Навколо них крутиться схвильований Нетробе.

– Не мож-на. Тре-ба по-че-ка-ти на СШІ.

– Я вже тут!

Почувши голос Системи Штучного Інтелекту, Нетробе зупиняється і з полегшенням опускає руки. Мережуки піднімають окуляри з очей на лоба і дивляться на центральний монітор.

– Добре, що ти тут. Ми думали, ти борешся з Мережахами й хотіли тобі допомогти.

СШІ дякує Мережукам і розповідає їм про свою невдалу розвідку.

– Ну то гоу, – каже Спотик, знов одягаючи окуляри віртуальної реальності.

– Розвідаємо, що вичворяють ці огидні створіння, – додає готова до телепортації Айпі.

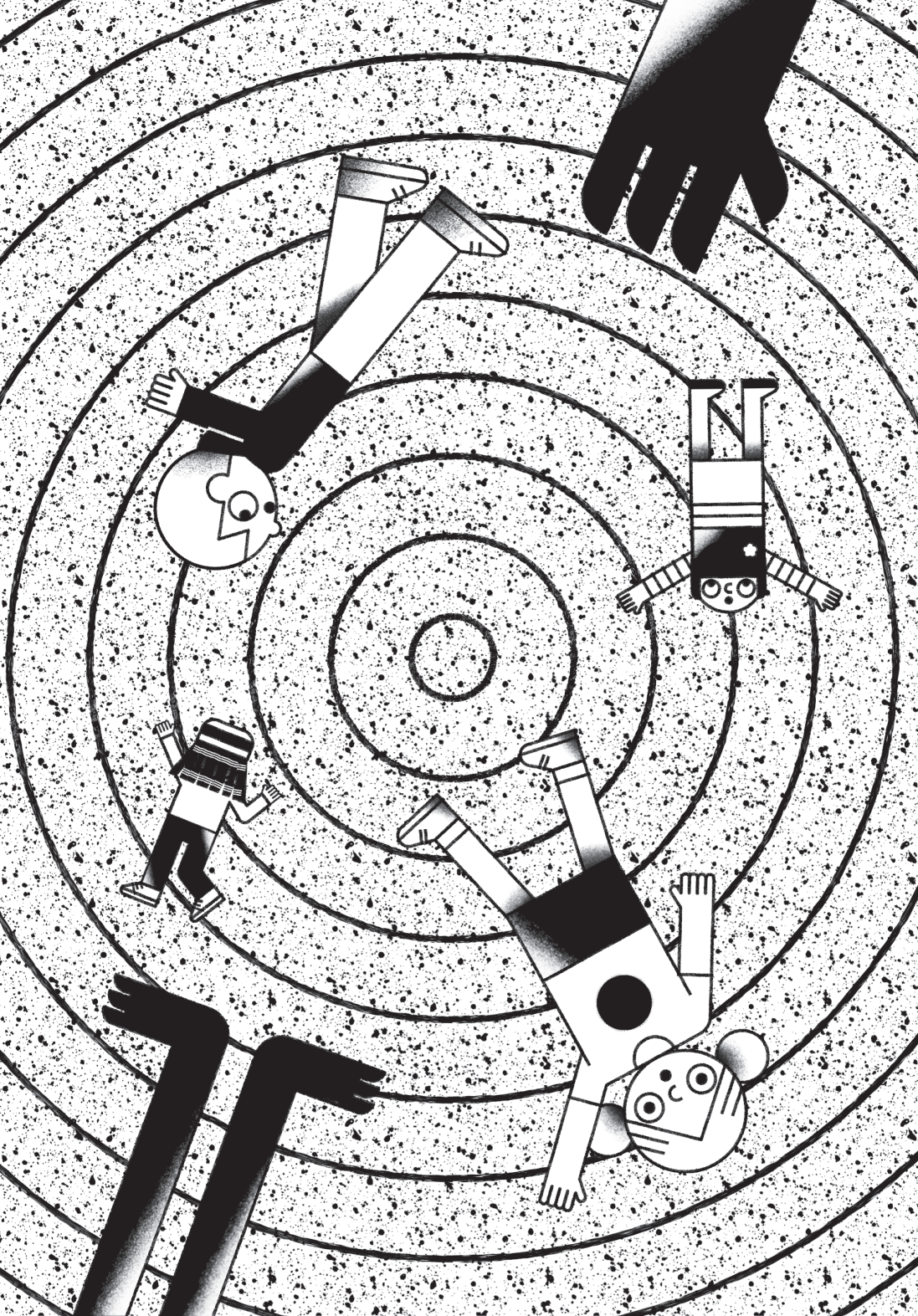
– Це надто небезпечно, – відповідає їм СШІ.

Нетка і Комп так само готові діяти. Вони нагадують СШІ про дві попередні телепортації у незавершену гру, де Мережахи облаштували свою штаб-квартиру. І переконують, що тоді, попри всі пригоди, їм вдалося повернутися цілими та здоровими.

Після коротких перемовин Система Штучного Інтелекту погоджується відправити Мережуків у подорож і нагадує їм правила.

– У вас є тільки одна година і 100 НР. Коли рівень вашого здоров'я впаде до 50 НР – повертайтеся. Не ризикуйте!

Мережуки стискають долонями бильця крісел. Діти бачать три короткі спалахи і рушають в подорож крізь зелений вихор нулів та одиниць. З кожною секундою вони пришвидшуються, ніби у вагонетці на американських гірках, що летить донизу.

– Увага, – раптом кричить Комп, помітивши навпроти якісь незрозумілі фігури.

– Що це?

– Ми зараз вріжемося!!!

– Матінкооооо!

За мить вони вже зблизька бачать п'ять чорних об'єктів, що несуться в їхній бік. На щастя, місця достатньо, і діти вдало їх оминають. Наступної секунди Спотик, Комп, Нетка і Айпі вивалюються з монітора в одному із залів Мережахів.

– Що це було?

– Ми мало в нього не врізалися.

Ошелешені Мережуки обмінюються враженнями від мандрівки. Однак час їх підганяє. Друзі рушають до покоїв Чистого Зла. Дорогою вони проминають великий зал із сотнями мережахівських клонів, що тарабанять по клавіатурах, мов загіпнотизовані. Ідуть далі, підіймаються широкими сходами. Діставшись на місце та обережно визирнувши з-за колони, діти бачать, що трон Чистого Зла порожній. На постах його чотирьох посіпак теж нікого немає. Лише тоді до них доходить, що це з Мережахами вони розминулися, пролітаючи крізь кабель.

– Я знала, що це вони. Чорні слизькі недоростки.

– Але що відбувається? Куди вони летіли?

– Швиденько роззираймося і валимо звідси.

Айпі підходить до комп'ютера Чистого Зла. Він увімкнений, але коли вона пробує щось клікнути, бачить повідомлення: «У доступі відмовлено». Айпі гукає Компа. Хлопчик підносить до монітора зап'ястя. Цього разу його сила пробиття захисних систем і перегляду вмісту будь-якого комп'ютера працює безпомилково. На своє здивування, на екрані діти бачать головне вікно додатка для зміни обличчя. На наступній сторінці – його рекламу.

Вони діляться своїм відкриттям із рештою Мережуків.

– Ви не повірите. Увесь цей фейсфіксер – це їхніх рук діло.

– Я нічого не розумію.

– Що вони задумали?

У відповідь на це Спотик показує решті зім'ятий аркуш паперу, який він щойно знайшов на підлозі.

– А із цього ви щось розумієте?

Після хвилини роздумів він сам розгадує суть схем та нотаток із аркуша.

– Певно, так вони відновили доступ до інтернету.

– І їм навіть до голови не прийшло поприбирати після цього всього, – додає Нетка, показуючи на конструкцію зі столів та обпертої об них драбини у глибині приміщення.

– Що робитимемо?

– Треба повертатися.

– Треба якнайшвидше розповісти про все СШІ.

Усі четверо рушають сходами назад. Проходячи повз мережахівських клонів, Нетка пробує піддивитися, чим саме вони так зайняті. Підходить до них ближче.

– У нас немає часу. Треба валити, – нагадує їй Спотик.

Однак Нетка вже підійшла так близько, що бачить монітори клонів. Вона шепоче решті:

– Ей. Вони накручують підписників Цитрусу. Рекламують фейсфіксер і розсилають його кому попало. І Яечня Челендж – також їхніх рук діло. Вони лайкають ці відео, а в коментарях закликають «прийняти виклик».

– Нетко, ходімо! – пошепки рішуче кличе її Спотик.

Раптом кризь гучномовці лунає пронизливий писк, а за мить – вереск Чистого Зла. «Увага! До нас вдерлися Мережуки. Ви маєте їх схопити! В атаку!!! В атаку!!!».

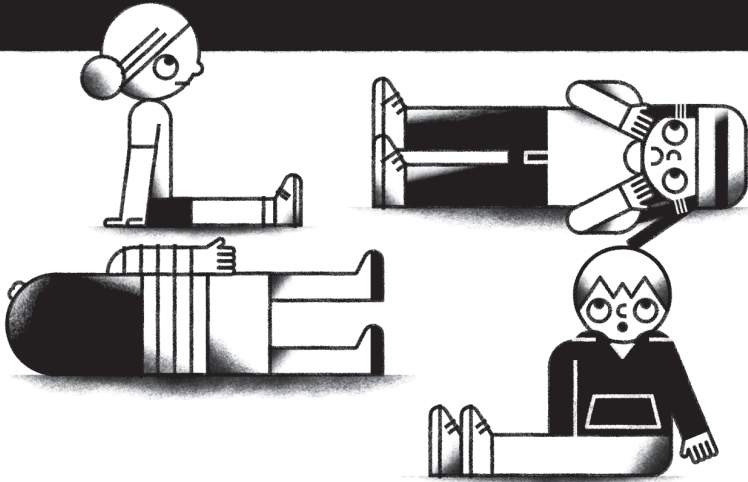
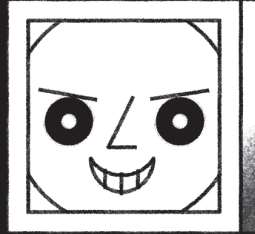
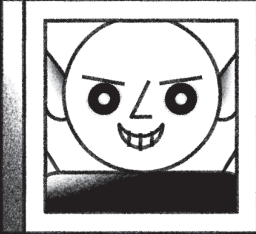
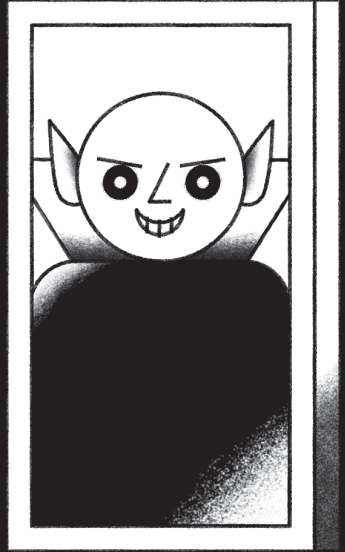
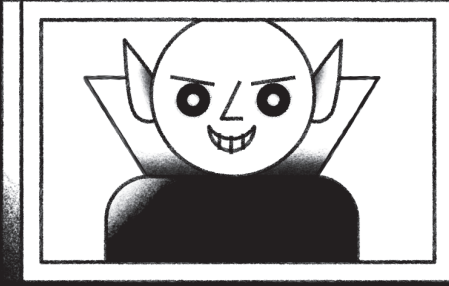
Клони реагують миттєво, хоч повільно та не надто організовано. Вони починають нарізати кола. Частина

з них просто йде вперед без якоїсь видимої мети. Однак деякі помічають Мережуків і рушають у їхньому напрямку. Їх стає дедалі більше, починається штовханина. Мережуки відштовхують клонів, не особливо напружуючись, але кожен фізичний контакт забирає у них кілька відсотків НР.

– За мною! – кричить Спотик, скачучи, наче тигр, до одного з увімкнених екранів. Решта команди наслідує його приклад, пробираючись до найближчих моніторів. Таким чином вони мають потрапити назад до потоку нулів та одиниць і вирушити у зворотну путь. Однак цього не стається. Діти вдаряються головами об екрани і гепаються разом із ними на підлогу. Це вартує їм ще кількох відсотків здоров'я.

Намагаючись встати, вони помічають, що на всіх екранах з'являється фізіономія Чистого Зла на чорному фоні, а з гучномовців знову лунає його голос. Цього разу – не нервовий, а тріумфальний.

– Тепер я сам від'єднав вас від мережі. Дороги назад немає. Ви залишитесь тут назавжди. А я врешті-решт спокійно займуся реалізацією свого геніального плану. Ха-ха-ха-ха... Уже в суботу сотні дітей поповнять мою армію клонів. Вони хочуть популярності та захвату

за будь-яку ціну? Це їх і погубить. Вони перейдуть на мій бік і служитимуть мені.

Усі клони, завмерши, слухають промову свого володаря. А після її закінчення починають роззиратися довкола. Видається, ніби вони зовсім забули про чужаків. Щоби не привертати до себе уваги, Мережуки перешіптуються, не встаючи з підлоги.

– Скільки у вас НР? – питає Айпі.

– 35.

– 42.

– 25.

– У мене 26. Не можна дозволяти, аби вони до нас торкалися.

– Але що нам робити? – нервово питає Нетка.

– Якщо ми вже залишимося до кінця життя в мережі, нехай це хоча би буде Майнкрафт, – докидує Спотик.

– Зараз не найкращий час для жартів, – суворим шепотом перериває його Айпі.

#План відступу

– Здається, у мене є ідея, але це буде нелегко, – каже Комп, простягаючи руку до кишені – повільно, аби

не привернути до себе увагу клонів. Він виймає аркуш паперу із намальованим на ньому планом. Той самий, який нещодавно знайшов на підлозі. Дивлячись на нього, хлопчик продовжує:

– Ми добіжимо до цієї конструкції зі столів і одне за одним катапультиуємося на інший бік, через стелю – на робочий стіл комп'ютера. Там ми відновимо інтернет-з'єднання і...

Айпі пошепки його перебиває.

– Агов, навіть якщо нам це вдасться, ми не зможемо вибратися всі. Той, хто застрибне на дошку, аби катапультиувати третю особу, залишиться тут сам.

– Та знаю. Це буду я, – відповідає Комп.

– Ні, я залишуся, – втручається Спотик.

– Ні, я, – відказує друг.

– І чому ж це?

– Тому! – кидає Комп безапеляційним тоном – і, як виявляється, значно голосніше, ніж було треба. Усі мережахівські клони поблизу повертають голови і рушають у їхній бік.

– За мною! – кричить хлопчик і біжить до сходів. Він перестрибує через кілька сходинок, решта Мережуків мчать одразу за ним. Усі зупиняються перед пірамідою

зі столів. Мережахівські клони обирають той самий шлях, але залишаються далеко позаду.

– У нас щонайбільше дві хвилини. Айпі, ставай тут, – каже Комп, вказуючи подрузі на нижню частину дошки, обпертої об бочку.

Далі діти поспіхом домовляються про подальший план дій, і хлопець починає спритно лізти по драбині.

– Але, Компе, я боюся... – каже Айпі.

– У нас немає іншого виходу, – кричить хлопчик, спостерігаючи згори за тим, як наближаються мережахівські клони. За мить він приземляється на дошку, а Айпі злітає догори і зникає з протилежного боку стелі.

Тим часом, згідно з планом, Спотик вже стоїть на останніх щаблях драбини. Він стрибає й успішно катапультує Нетку. Хлопці залишаються сам на сам із Мережахами, які опиняються вже за кільканадцять метрів від них. Комп залізає нагору і кричить Спотикові:

– Довірся мені! Ставай на дошку.

Раптом вся конструкція починає хитатися. Хлопчик дивиться вниз і бачить, що за ним по драбині лізе клон, а позаду – ще один. Унизу стоїть друг, готовий катапультуватися. Комп стрибає, і Спотик доєднується

до дівчат, які чекають на робочому столі комп'ютера. Його поява спричиняє вибух радості. Однак на зміну їй швидко приходиться хвилювання за долю Компа, який залишився у залі Чистого Зла – один проти мережахівських клонів.

- Що з ним тепер буде?
- Як ми могли так його залишити?
- Усе сталося так швидко.
- Не треба було його слухати.

Суперечку перериває голосний крик. Як виявляється, кричить Комп, що саме вилітає з-під землі.

Вражені Мережуки кидаються обійматися.

- Але як? – питає Спотик.

Комп швидко розповідає, як йому вдалося вибратися.

– Коли ці дурні клони стали лізти один за одним по драбині, нагорі почало бракувати простору. Я знав, що вони скоро почнуть падати. Тому швиденько зайняв місце на катапульти. Перший впав біля дошки, другий теж, але третій уже потрапив прямісінько на дошку – і я злетів догори.

– Чисте Зло дасть йому медаль, – підсумовує Спотик, плескаючи друга по плечу.

– До речі, добре, що ти тут, бо в тебе той аркуш із планом, і ти один знаєш, що робити далі, – додає Айпі.

Мережуки ще раз продивляються документ, крок за кроком виконують вказівки, які Чисто Зло дав Мережахам – і відновлюють інтернет-з'єднання.

– І що тепер?

– Треба повернутися туди і застрибнути в якийсь екран.

– Це не варіант. Після цього удару головою у мене залишилося тільки з НР. Якийсь клон торкнеться мене мізинцем – і мені гаплик, – каже Нетка.

Усі інші – у схожій ситуації. Шукаючи якогось рішення, вони ходять по робочому столу, минаючи іконки різних програм та додатків. Айпі зупиняється біля значка гугл.

– У мене є план. Це має спрацювати. Зайдімо в мережу і знайдімо сайт Державної академії робототехніки – якщо ми на нього заскочимо, то маємо потрапити на її сервер. Там ми зв'яжемося зі США і...

– Агов, думаю, у нас немає вибору, – перериває її наляканий Комп, який щойно помітив, що мережахівські клони, очевидно, теж навчилися користуватися

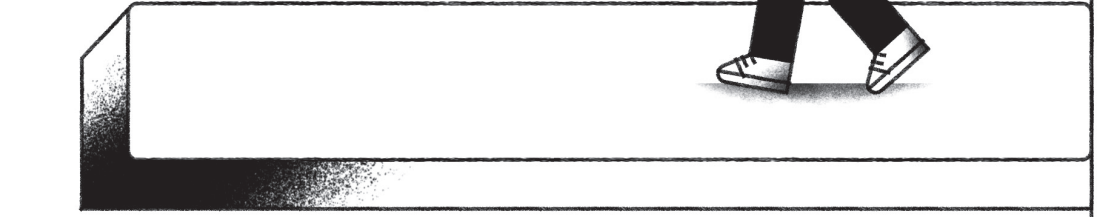
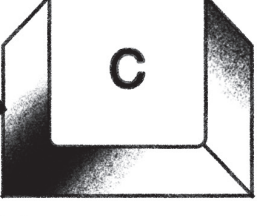
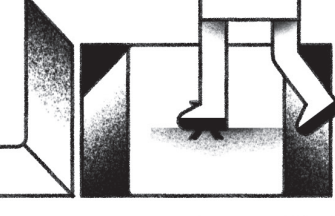
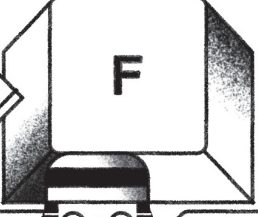
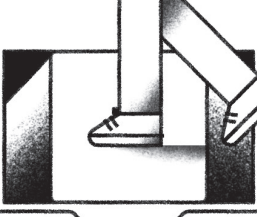
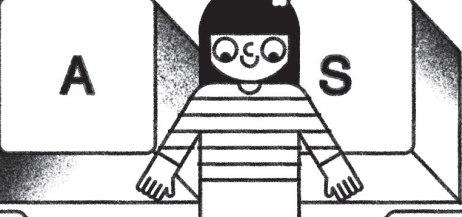
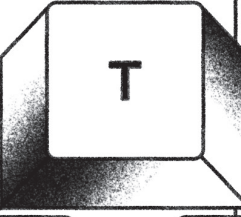
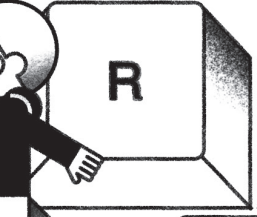
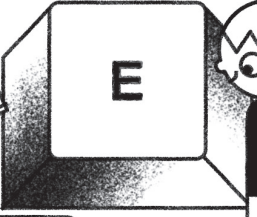
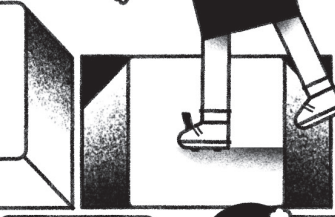
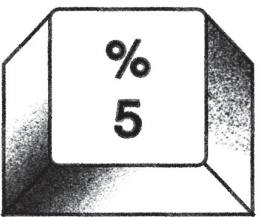
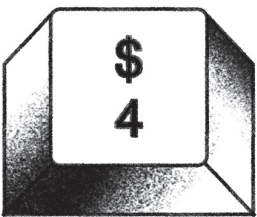
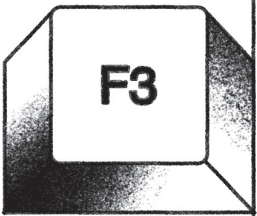
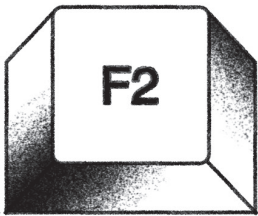
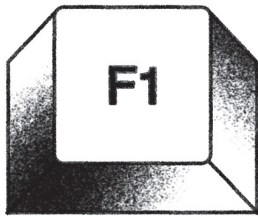
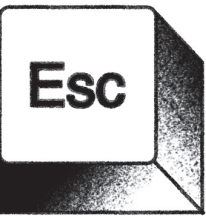
катапультию і один за одним вискакують на поверхню робочого столу.

Команда Мережуків швидко береться до діла. Айпі просить усіх натиснути руками на іконку гугла, а тоді сильно по ній вдаряє. Усе навколо раптово змінюється. Зникає робочий стіл, всі іконки і, що найважливіше, – всі Мережахи. Друзі опиняються у великому білому приміщенні. Вони роззираються на всі боки. Навколо все біле. Подивившись униз, вони помічають, що біла підлога поділена лініями на поля, у яких вписані різні літери. Айпі стоїть на квадраті з літерою Ф, Комп – на Г, Нетка – однією ногою на Н, а іншою на М. Натомість Спотик стоїть на витягнутому прямокутнику без жодних літер. Діти роздивляються навколо і за мить здогадуються, у чому справа.

– Це ж клавіатура, – кажуть вони майже в один голос.

– Ми стоїмо на літерах, а ти, Спотіку, – на пробілі, – додає Нетка.

Друзі думають, що робити далі. Присідають і пробувають вдаряти долонями по підлозі, але це не дає жодного результату. Однак коли після того, як Комп, підскачавши, з усієї сили б'є ногами об землю, на стіні навпроти з'являється велика літера Г.

Порадившись, що робити далі, Мережуки швидко беруться до справи. Спочатку хлопці біжать уперед, повертають праворуч і разом скачуть на прямокутник із написом «Backspace». Літера Г зникає зі стіни. Далі всі бігають по клавіатурі, стрибаючи по черзі на потрібні поля. Із кожним стрибком на стіні з'являються нові літери. І зрештою – повний напис: «Державна академія робототехніки». Тоді четверо друзів зустрічаються біля прямокутника із написом «Enter». Коли вони стрибають на нього, на стіні перед ними з'являється сайт Академії. Мережуки беруться за руки і на «три-чотири» біжать у його напрямку. Не зупиняючись перед бар'єром, вони вбігають у стіну й опиняються у знайомому чорному проваллі з вихорами зелених нулів та одиниць. Діти летять крізь них усе швидше і швидше.

#Повернення

Мережуки, як і було заплановано, потрапляють в Академію – але не влітають на її сервер, а випадають із монітора у переповненій конференц-залі просто під ноги директора закладу – професора Яна Грушковського,

який саме читає там лекцію. Вся аудиторія, як і сам професор, шоковано завмирає. Але позаяк його презентація була присвячена технології 3D-голограм, уже наступної миті всі вирішують, що на їхніх очах просто відбувся показ цієї новинки. На всю залу гримлять оплески. Ошелешені Мережуки підводяться з підлоги й повільно задкують до виходу. У відповідь на аплодисменти Спотик низько вклоняється аудиторії. Решта Мережуків наслідує його приклад. Хлопець однією рукою хапається за ручку дверей, а іншою – махає всім на прощання. Відчиняє двері, пропускає уперед Нетку, Айпі та Компа. Виходячи слідом за ними, Спотик іще раз зиркає на абсолютно дезорієнтованого професора і підморгує йому.

Опинившись за дверима, друзі намагаються швидко зорієнтуватися, як дійти до Мегацентру Захисту. Кожен вказує рукою на інший напрямок. На щастя, з-за рогу з небувалою швидкістю виїжджає Нетробе і ледве встигає перед ними загальмувати.

– Ви жи-ві. У-ра. У-ра, – робот поспіхом виражає свою радість і хвилювання. Четверо Мережуків слідують за ним. За кілька хвилин вони вже дивляться на знак нескінченності на екрані й розповідають, що їм вдалося

дівчатися. Система Штучного Інтелекту вражена їхніми досягненнями.

– Ви заслужили на медаль. Тепер повертайтеся додому, а я спробую дізнатися, що задумали ці жалюгідні створіння. Тільки-но я щось розвідаю – одразу дам вам знати.

Мережуків довго вмовляти не треба – вони мріють тільки про відпочинок. Вийшовши з Академії, діти вирішують, що після кількох годин у мережі їм стане у нагоді прогулянка, тож рушають додому пішки. Дорогою вони проминають міський стадіон. Ідучи повз огорожу, чують звуки ударів об метал та крики.

– Швидше, бовдури! У нас тут не вічність часу, а тільки два дні.

За мить друзі вже бачать, у чому справа. Четверо чоловіків збирають риштування, досить незграбно вдаючи по ньому великими молотками. Роботами керує явно розлючений начальник. Усі вони одягнені в комбінезони із написами на спині: «ВЕЛИКА ГАЙПОТУСА». Усе це виглядає досить комічно, тому Мережуки на хвилинку зупиняються.

– Ага, це ж тут у суботу має відбутися ця вечірка, – каже Айпі.

– Якщо так триватиме і далі, то вони справді не встигнуть, – зауважує Спотик, вказуючи на гори розібраних частин конструкції, які ще треба поскладати.

– Я точно через це не засмучуся.

– Я теж.

– Я в суботу нарешті йду на ролики.

– А я – кататися на скейті.

Робітники ніяк не могли почути їхню розмову, але найбільший із них, ніби навмисно підслухавши, обертається і звертається до Мережуків неочікувано приємним голосом:

– Запрошуємо на Велику Гайпотусу. Буде дуже круто. Ви не можете цього пропустити, мої любі.

– Повертайся до роботи! – верещить на це його шеф.

– Дякуємо за запрошення, але не можемо нічого обіцяти, – відповідає Спотик, намагаючись наслідувати солодкуватий голос робітника.

#Четвер

Ранок четверга виявляється дуже складним для усіх чотирьох Мережуків. Однієї ночі замало, аби повністю відновитися після сповненого викликів і вражень дня.

Однак їм таки вдається встати вчасно та не спізнитися до школи. Друзі знають, що Мережахми щось задумали, і СШ може будь-якої миті звернутися до них по допомогу. Розмовляючи про це дорогою до школи, вони чують, як хтось їх кличе. Обертаються і бачать, що до них біжать Томек і Зойка.

– То що з цими Мережахами? Вам учора вдалося щось дізнатися? – захекано питають вони.

– Це довга історія.

– Ви, мабуть, і так би не повірили.

– В усякому разі, цей фейсфіксер – їхніх рук діло.

– #ЯечняЧелендж – так само.

– Вони щось задумали, але не зовсім зрозуміло, що саме.

– Чисте Зло казав щось про те, що хоче використати проти дітей їхнє бажання бути популярними в мережі, аби про них думали тільки добре і всяке таке...

– Проти мене це вже використали, – відповідає Томек. Він злиться, що дозволив якимось дурним Мережахам переконати себе взяти участь у ще дурнішому челенджі. До того ж – усі ці коментарі, якими заспаміли його канал. Хлопчик заявляє, що за потреби охоче долучиться до боротьби з інтернет-злом.

У Зойки теж є привід сердитися на Мережахів. Вона розповідає, як під впливом реклами, що з'являлася на кожному кроці, змінила фейсфіксером усі свої фотографії. Дівчинка витратила на це багато часу, перш ніж зрозуміла, що це заняття не має жодного сенсу. Зойка згадує, якою важливою була для неї розмова з батьками, котрі швидко пояснили, що всі люди виглядають по-різному і це нормально, що не варто порівнювати себе з іншими. І що для них вона особлива, і так буде завжди.

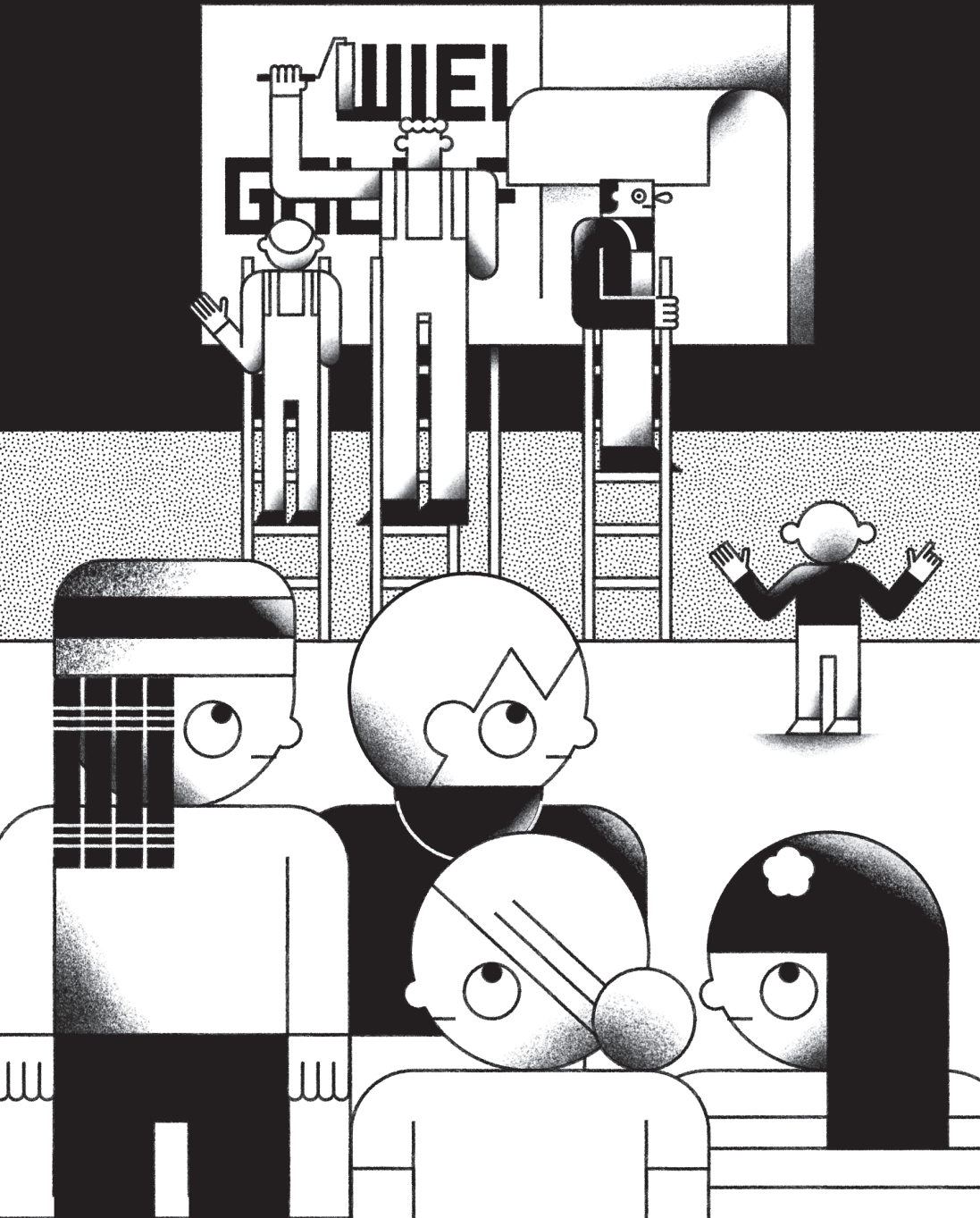
– Я собі подобаюсь такою, якою є. І жоден Мережах не переконає мене, що це не так.

Мережуки схвально кивають головами і підтримують Зойку і Томека, які змінили свої погляди. Дякують їм за пропозицію допомогти.

Коли діти наближаються до шкільних воріт, їхню увагу привертає знайомий їм звідкись голос, який більше нагадує вереск.

– Криво клеїш. Правий кут – праворуч, телепню.

Школярі обертаються у бік вулиці і бачать, як на узбіччі команда робітників змінює рекламу на білборді. Четверо стоять на драбинах і намагаються правильно приклеїти великі шматки паперу. Ще один керує ними

знизу. Виглядають робітники незграбно. Проте їм вдається приклеїти верхню частину реклами з написом «ВЕЛИКА ГАЙПОТУСА».

– Хіба це не ті чоловіки, яких ми бачили у парку вчора? – запитує Айпі.

– Схожі, – відповідає Спотик. – Дивлячись на них, я не переживаю через цю Гайпотусу. Тобто я сподіваюся, що вона провалиться.

– Ой, я не був би таким упевненим. Здається, всі діти зі школи туди збираються, – каже Томек.

Слова Томека підтверджують розмови у гардеробі під час перших кількох перерв. Усі навперебій обговорюють фейсфіксер та Гайпотусу. Дзвінок, що сповіщає про перерву на обід, лунає майже одночасно з вібрацією, яка спрацьовує на годинниках Мережуків. На дисплеях з'являється повідомлення від Системи Штучного Інтелекту: «Терміново! Зустріч через дві хвилини в класній кімнаті номер 15».

Діти біжать до класної кімнати, що в кінці коридору. По дорозі вони минають Томека та Зойку.

– Куди ви так біжите?

– Що відбувається?

– Ми не можемо вам сказати, – відповідає Спотик.

– Ми хочемо з вами, – каже Зойка і разом із однокласником приєднується до Мережуків.

Усі зупиняються перед класною кімнатою номер 15. Відчиняють двері – порожньо. Саме тому СШІ вибрала її місцем зустрічі.

– Ви не можете зайти з нами, – каже Спотик.

– Але в чому справа? Ми ж бачимо: щось відбувається. Ми хочемо допомогти, – відповідає Томек.

– Гаразд, у нас немає часу. Скоро хтось нас тут побачить. Заходимо всі, – вирішує Айпі.

Коли діти уже всередині, а двері зачинені, на стелі вмикається проєктор, і на дошці з'являється символ нескінченності.

– Добре, що ви тут. Я маю для вас важливу інформацію.

– Ми тут не одні, – попереджає Спотик.

Система Штучного Інтелекту відповідає:

– Привіт, Томеку і Зойко. Я знаю, що ви хочете допомогти, і ваша підтримка може бути корисною. Ми в серйозній небезпеці.

СШІ переходить до суті справи. Вона виводить на екран зображення Мережахів, які летять крізь потік одиниць і нулів. СШІ каже, що цей знімок

кількогадинної давнини – це єдиний слід, на який вдалося натрапити в інтернеті під час пошуків сховку Мережахів і розвідування їхніх планів. Потім Система Штучного Інтелекту збільшує фото так, що увесь екран заповнює зображення Чистого Зла. У руках він тримає великий круглий предмет із написом «ТЕЛЕПОРТ»

– У них є іконка телепорту, а це означає, що вони можуть скористатися нею та будь-якої миті вийти з мережі. Боюся, що це і є їхній план. І я не здивуюся, якщо вони захочуть зробити це десь поблизу нас. Так, щоб помститися мені. І вам. Тому потрібно бути наготові.

– Ну, ми без проблем впізнаємо тих потвор, – каже Спотик.

– Це не зовсім так, – відповідає СШІ. Вона пояснює, що скориставшись іконкою телепорту, Мережахи з'являться у своїй людській подобі, а це означає, що вони виглядатимуть так само, як тоді, коли всі п'ятеро втекли з в'язниці. На екрані СШІ показує ордер на арешт, який розіслала міжнародна поліція Інтерпол, щоби попередити увесь світ про втікачів.

Побачивши Флуда Флеймана та чотирьох його співкамерників, Мережуки завмирають.

– Що відбувається? – запитує СШІ, завдяки розумним годинникам відчуваючи, що пульс у дітей прискорився.

– Вони вже тут.

– Учора ми їх бачили на стадіоні, а сьогодні перед школою.

– Вони організують Велику Гайпотусу.

Цього разу завмирає СШІ. Лише через деякий час знак нескінченності на екрані починає пульсувати у ритмі її слів.

– Тепер усе зрозуміло. Вони хочуть скористатися тим, що багато ваших однолітків готові на все, аби стати популярними в інтернеті. На цій тусовці станеться щось погане. Я спробую дізнатися, що вони планують, а ви подумайте, як застерегти своїх однокласників та однокласниць.

Останні слова Системи Штучного Інтелекту заглушає дзвінок на урок.

#МеніОК

Після школи команда Мережуків, із підкріпленням у вигляді Томека і Зойки, прямує до парку, щоб

обмізкувати план того, як попередити всіх про небезпеку. По дорозі діти проходять повз наклеєну вже на весь білборд рекламу Гайпотуси. Під зображеннями запрошених ютуберів можна прочитати гасла:

МІЛЬЙОН ПІДПИСНИКІВ ДЛЯ КОЖНОГО.
БЕЗКОШТОВНИЙ КОД ДО ОНОВЛЕНОЇ ВЕРСІЇ
ФЕЙСФІКСЕРА.

У парку на травичці діти обговорюють план дій.

– Ми мусимо всім розповісти, що це каверзи Мережахів.

– Нам ніхто не повірить.

– Тоді давайте подзвонимо у поліцію і скажемо, що на стадіоні бомба.

– І що тоді? Ми потрапимо до в'язниці, а Мережахи робитимуть, що їм заманеться.

– Ми повинні всіх переконати, що мільйон підписників чи цей фейсфіксер нікому не потрібні.

– Але як це зробити?

– У мене є ідея. Давайте проведемо кампанію в інтернеті. Тобто акцію, в якій ми покажемо всім, що дійсно важливе і варте уваги, а що – ні. Що головне – це те, якою ти є людиною, а не вміння гайпонути чи наявність бабла, – каже Зойка.

– Хороший план.

– Якщо Чисте Зло хоче скористатися нашою наївністю, то він буде дуже розчарований.

– Але як нам це зробити?

– Треба придумати гарне гасло. Бажано з гештегом.

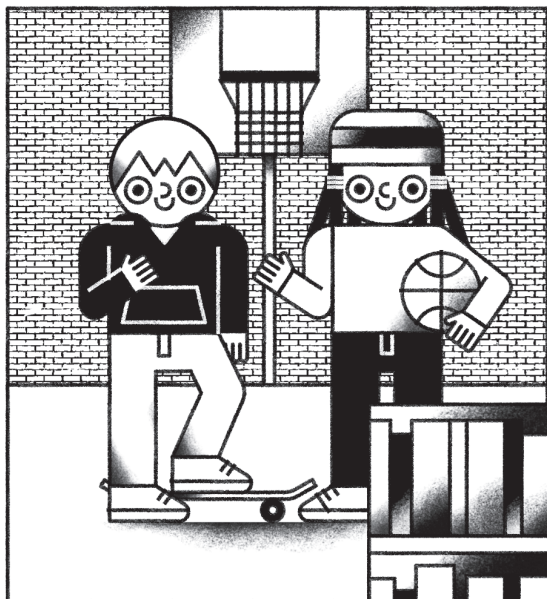
– Може... **#меніОК**, – пропонує Айпі. Побачивши спантеличені обличчя товаришів, вона пояснює:

– Ну, розумієте, це означає, що мені ок бути такою, якою я є. Що мені не потрібно розбивати яйця на голові, щоби хтось мене помітив, чи випрошувати підписників у Мережахів, чи змінювати своє обличчя за допомогою якихось дурних додатків.

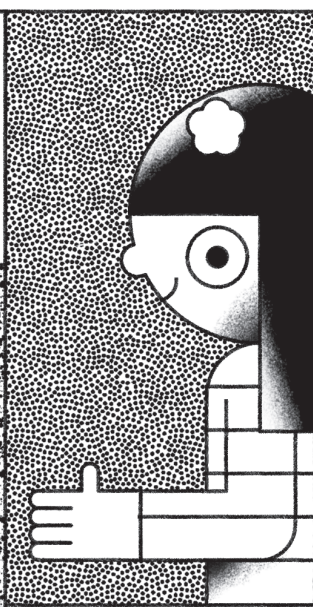
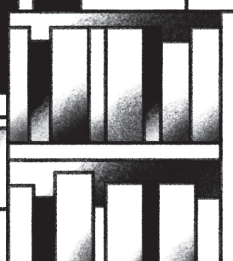
За мить усі погоджуються, що це хороший план. Розподіляють завдання і розходяться по домівках.

Уже надвечір у мережі можна помітити перші ефекти кампанії Мережуків та їхніх друзів. На своєму каналі Томек завантажує відео, в якому він виступає на фоні великого анімованого напису **#меніОК** з такими словами:

Можливо, у мене не так багато підписників, але я роблю те, що мені подобається. Гайп для мене – не найголовніше. Мені байдуже, коли мене гейтять, тому що #меніОК. Раніше я брав участь у дурних челенджах. Тепер я сам хочу передати вам один. Розмістіть відео

#МеніОК

на своєму каналі і розповідайте всім, що життя – це не підписота та лайки за будь-яку ціну. Говорить про те, що важливо робити свою справу із запалом та повагою до інших. І до себе. Скажіть усьому світу, що саме це для вас ОК.

Схоже відео на своєму каналі про книжки публікує також Айпі. Зойка ж у своєму профілі розміщує власні справжні фотографії та підписує їх: Мені ОК бути собою. Мені не потрібен дурний фейсфіксер, щоб почуватися добре. Ми всі ОК. Поширюйте **#меніОК**.

Увечері Спотик зустрічається з Компом на баскетбольному майданчику. Вони хочуть спочатку покидати м'яча, а потім узятися до боротьби з Мережахами. Але, побачивши в мережі дописи друзів, хлопці вигадують, як швидко приєднатися до кампанії. Незабаром їхнє відео вже можна знайти в інтернеті: друзі стоять на майданчику, Спотик тримає ногу на дошці, а Комп – м'яч під пахвою. На фоні лунає музика, під яку хлопці починають читати реп:

*Коли хтось скаже: «Ти виглядаєш як плебей»,
Ти забий на них, бо тобі ОК.*

*Коли хтось хвалиться славою й горою грошей,
Ти посмійся з цього, бо тобі ОК.*

#П'ЯТНИЦЯ

Кампанія за короткий час набуває великої популярності у мережі. Під відео та постами з'являється багато коментарів. Чимало людей також публікують свої дописи з хештегом **#меніОК**. Коли вранці всі шестеро зустрічаються перед школою, у Нетки є для них сюрприз – з допомогою батьків вона підготувала футболки з великим написом **«#меніОК. Ти – ТОП!»**. Друзі одягають їх і протягом дня у школі усім розповідають про кампанію, заохочуючи своїх однолітків приєднатися до неї. Незвичний одяг дітей привертає увагу пані Баранської. Коли вчителька дізнається, у чому справа, вона хвалить учнів і вирішує присвятити весь урок обговоренню того, що не існує єдиного канону краси, що всі люди гарні і варті поваги. Також учні говорять про те, що можна круто розвивати свої захоплення в інтернеті, не піддаючись моді на гайп.

Під кінець дня на годинниках Мережуків з'являється довгоочікуване повідомлення від Системи Штучного Інтелекту, яка вітає їх із успішною кампанією. СШІ шкодує, що сьогодні не мала можливості допомогти дітям. Вона розповідає, як безперервно намагається з'ясувати,

що ж задумали Мережахи. СШІ каже, що дізнається все більше, але досі точно не уявляє їхнього плану.

– Завтра важливий день. Сподіваюся, що разом ми зможемо запобігти цьому нещастю. Ви повинні піти на цю Велику Гайпотусу і провести там свою кампанію, а я подбаю про решту.

#Велика Гайпотуса

У суботу вдягнені в однакові футболки з гаслом своєї кампанії Мережуки разом із Томеком і Зойкою зустрічаються о 8 ранку біля під'їзду Спотика. Гайпотуса розпочнеться лише опівдні, але у дітей ще багато планів. Коли вони вітаються та обмінюються новинами про успіхи кампанії в інтернеті, до будинку під'їжджає вже знайомий Мережукам довгий чорний лімузин. Діти раді цьому сюрпризу, про який СШІ, здається, у поспіху забула згадати. Тим більше, що у них багато речей та пакунків. Тільки підійшовши ближче, друзі помічають велику наліпку на капоті автомобіля: **#меніОк. Ти – Топ.** Вони далі роззираються й розуміють, що найбільший сюрприз чекає на них у салоні авто.

– А-гов, до-ро-гень-кі. Я гар-но при-кле-їв? Ме-ні о-кей.

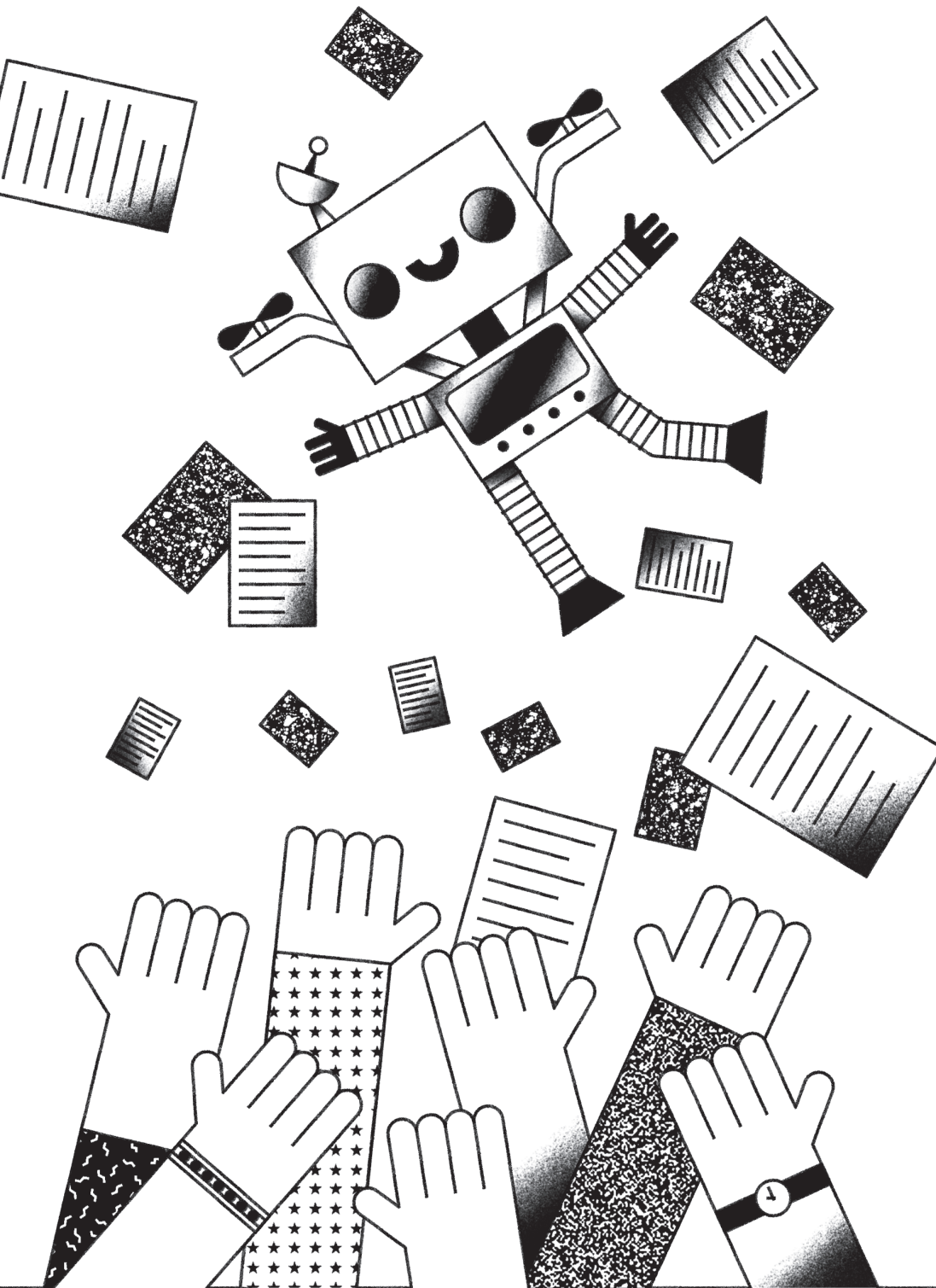
Почувши Нетробе, Мережуки відразу застрибують у салон. Для Томека та Зойки це перша зустріч із роботом. Вони у захваті. Однак за мить Спотик розвіює радісну атмосферу, нагадуючи, що ситуація дуже небезпечна, і що вони повинні бути пильними у майбутньому протистоянні з Мережахами. Дорогою до стадіону діти минають багато людей, що йдуть у тому ж напрямку. Коли авто зупиняється перед головним входом, Мережуки та їхні друзі бачать, що Флуд Флейман зі своїми посіпаками не тільки встигли побудувати досить велику сцену, а й спорудили на ній дивну конструкцію, схожу на велику арку. Більш ніж за годину до початку Гайпотуси відвідувачі заповнили стадіон майже наполовину. На сцені чи поблизу з організаторів нікого немає.

Мережуки виходять з авто й починають діяти. Вони дістають із пакунків чотири великі простирадла, на яких фарбою з балончика написано попередження:

«Стережись Мережахів!

Не дай себе надурити!

Пам'ятай: Ти – Топ»

Два простирадла діти розгортають біля входу на стадіон, а інші два їм вдається розвісити на сцені. У пакунках Мережуки також мають наготові понад дві тисячі листівок, які попереджають про те, що може статися під час Гайпотуси. Діти розділяються на три команди по дві особи та роздають листівки усім перед входом і тим, хто вже зайшов на стадіон. Однак людей настільки багато, що це не дає очікуваного результату. На допомогу дітям приходить Нетробе. Він просить Компа розпакувати з коробки всі листівки та міцно затискає їх своїми металевими руками. За мить із корпусу робота висовуються пропелери, що піднімають його у повітря. Коли Нетробе вже знаходиться високо над стадіоном, він розводить руки у сторони. Дош із листівок падає прямо на поле стадіону і привертає увагу глядачів. Однак саме цієї миті з динаміків лунає гучне оголошення.

«Ласкаво просимо на Велику Гайпотусу. Сьогодні тут стануться дивовижні речі. Перед вами найбільші зірки інтернету...»

Ведучого на сцені не видно, але голос, що лунає з динаміків, явно належить Флуду Флейману. Його посіпак теж ніде немає.

Усі діти, підлітки та нечисленні дорослі, що зібралися на стадіоні, рушають до сцени, щоби побачити своїх кумирів зблизька.

«Перед вами. ГЕЙМЕК, МАРЕК, БАГІНЯ МІКІ та ЦИТРУС. Навряд чи хтось має більше підписників, ніж вони».

Анонсовані ютубери виходять на сцену, махають глядачам і роблять різні дивні рухи, позуючи для фотографій.

«Ви хочете бути популярними, як Цитрус і Багіня Мікі?»

– Тааак, – лунає на стадіоні.

«Уже за мить це стане реальністю».

Однак не всі глядачі так захоплено реагують на слова ведучого, який досі десь ховається. Багато присутніх читають листівки та починають розуміти, що тут щось не так. Проте на сцені все відбувається дуже швидко. Встановлена там загадкова конструкція за допомогою прикріплених до внутрішньої сторони проєкторів раптом перетворюється на великий тривимірний екран, де в чорній безодні арки можна побачити дощ із мільйонів одиниць і нулів. На сцену виходить ведучий та четверо його помічників...

- Це він. Чисте Зло.
- Що вони роблять?
- Навіщо потрібен той екран?
- Це ніби портал в інтернет...

Мережуки з панікою в очах спостерігають за розвитком ситуації. Дістатися сцени через щільний натовп неможливо. Все, що дітям залишається, це викликати США через смарт-годинники. Однак це не приносить жодного результату.

Флуд Флейман зі сцени звертається до натовпу:

– Я можу дати вам славу, я можу дати вам гайп. Кожен, хто зайде у цей портал, вийде з нього таким же популярним, як і вони. Або навіть іще більш гайповим, – каже він, вказуючи на здивованих ютуберів.

Виявляється, Мережахи також тримають мікрофони у руках. Вони йдуть із ними на край сцени, де починають заохочувати глядачів пройти крізь портал.

- Ідіть до нас.
- Ви матимете гайп і бабло.
- Кльові фотки.
- Лайки і сердечка...
- Достатньо зробити лиш крок.

Несподівано Цитрус першим спокушається на обіцяні Мережахами славу та популярність. Недовго думаючи, він заходить у чорну арку та зникає під дощем із нулів та одиниць. По обличчю Багіні Мікі видно, що вона теж усерйоз розмірковує над тим, щоби піти слідом за Цитрусом.

Чимало глядачів також піддаються цим закликам і починають протискатися крізь натовп ближче до сцени. Мережуки, Зойка і Томек намагаються знеохотити тих, хто вже повірив словам Чистого Зла. Однак діти можуть дістатися не до всіх. Коли Мережахи протягують свої лапи першим охочим глядачам, щоби допомогти їм зайти на сцену, з боку вулиці долинає все голосніше виття сирен. За мить на стадіон заїжджає з десяток поліцейських машин.

На сцені розлючений Флуд Флейман намагається скористатися ситуацією.

– Бігом. Нехай усі охочі застрибують у портал. Ви будете відомими, багатими, красивими, заможними, знаменитим, гарними. Давайте, чого ж ви чекаєте...

Якщо хвилину тому хтось іще слухав підбурювання Флуда, то зараз усі зрозуміли, що перед ними – якийсь божевільний. Рештки сумнівів у особливо наївних

людей зникли тоді, коли ведучий наказав своїм підлеглим силою заштовхувати дітей до порталу.

– Хапайте їх, довбні! Негайно!

СШІ доповіла у поліцію, що організатори Великої Гайпотуси – це в'язні-втікачі, які перебувають у розшуку, і на яких видано міжнародний ордер на арешт. Однак поліцейські ніяк не можуть почати свою операцію. Шлях їм перегороджує натовп, який ігнорує всі заклики розійтися. Бажаючи виправдати очікування свого володаря, Мережахи намагаються зловити кого завгодно, але поки що їм це не вдається. Тільки Брехуняка, щоби показати хоч якийсь результат, кидає в портал Багіню Мікі. На допомогу поліції приходить, точніше прилітає, Нетробе. Видаючи нестерпно пронизливий звук, робот кружляє прямо над головами людей, що зібралися перед сценою. У результаті натовп розходиться. Поліція починає операцію. Побачивши загрозу, Чисте Зло стрибає в портал. Його посіпаки повторюють це за ним. Коли поліцейські, що їх переслідують, та найнаївніші шукачі слави в інтернеті хочуть піти слідом за Мережахами, портал раптово гасне. Замість нього з'являється велика горизонтальна вісімка. У ритмі її пульсацій із гучномовців лунає голос СШІ:

- Це кінець. Повертайся додому. Ви в безпеці.
- За мить вона додає:
- І пам'ятайте: ви – топ.

#The end

- Шефе, де це ми? Це ж не наша штаб-квартира?
- Тут тісно.
- Посунься, Цитрусе.
- А-А-А-А, що це за потвори.
- Тихо, Мікі, чи як там тебе...
- Якісь решітки замість стін.
- І дивний запах.
- А-А-А-А-А. Це корзина для сміття. Система Штучного Інтелеку відправила нас у смітник. Як я її ненавиджу! І Мережуків теж. І всіх дітей.

Зміст

Передмова • 5

#Субота • 6

#Неділя. Ранок-ТВ • 9

#Понеділок, школа • 14

#Вівторок. Зустріч із США • 16

#Тим часом у мережахів • 21

#План Чистого Зла • 26

#Вівторок • 29

#Середа • 29

#Що робити? • 35

#План відступу • 43

#Повернення • 50

#Четвер • 53

#МеніОК • 60

#П'ятниця • 65

#Велика Гайпотуса • 66

#The end • 74

Текст: Лукаш Войтасік
Ілюстрації: Мацей Лазовський
Переклад: Ольга Русіна, Яніна Юрківська
Редактура та коректура: Марія Шагурі
Макетування: Люцина Стерчевська

© Muchomor і Фундація Даємо Дітям Силу
Варшава 2022

ISBN: 9788365650665

ТОВ «Muchomor»
вул. Вонхоцька 11/13 офіс 1
03-934 Варшава

www.muchomor.pl
muchomor@muchomor.pl

Друк та обкладинка: KDD Konińska Drukarnia Dzielowa

Злі Мережахи знову намагаються напакостити дітям в інтернеті. Хочуть спокусити їх гайпом.
Чи Система Штучного Інтелекту і команда Мережуків зможуть запобігти небезпеці?

Друга частина книжкових пригод Мережуків навчає критичного ставлення до популярності в інтернеті. Читання книги у родинному колі допоможе почати діалог батьків і дітей про те, як безпечно та з користю послуговуватися мережею. Книга рекомендована для використання в школах.

Книга рекомендована для дітей віком 7+

Більше на: www.мережуки.org

Про початок пригод Мережуків можна прочитати в частині першій:

Проект «Мережуки» реалізується Фондацією Даємо Дітям Силу спільно з фундацією Orange. Проект українською мовою створений завдяки співпраці з Nationale Nederlanden.

www.mucomor.pl

Головний партнер

Партнер

